

Homilie arcibiskupa Jana Graubnera

Stará Boleslav, 28. září 2011, 10.00 hodin

Vzácní hosté, milí poutníci,

svatý Václav nás znovu pozval k oslavě Boží a mám radost, že jsme jeho pozvání přijali v tak velkém počtu a v tak významném složení. Jak zvláštní. Přitahuje nás mladý kníže z počátku desátého století, který se sice pustil do velkých reforem své země v duchu evangelia, ale byl svými odpůrci smeten a zavražděn. Vládce, který se nedočkal politických úspěchů. Už po třech letech však přenesli jeho tělo do kostela sv. Víta, který založil. Zsvětili mu řadu chrámů. Prohlásili za věčného dědice České země. V mimořádných dobách se shromažďuje český národ u jeho sochy v Praze. V jedenadvacátém století slavíme jeho den jako státní svátek. V čem je jeho moc a kouzlo?

Promiňte, ale napadá mě: on nehledal svou slávu, nezajišťoval si reklamu, neměl týmy novinářů, kteří by zajišťovali jeho dobré jméno. On ale pochopil, že *kdo chce být první, musí být služebníkem*. Proto sloužil Bohu a mnohé legendy svědčí i o jeho službě potřebným. Nechal se vést Bohem. Hledal jeho slávu. Boha oslavoval a pak Boží sláva spočinula na něm. Oslavování Boha přináší vždycky více člověku, než Bohu, protože naplňuje srdce člověka Boží slávou. Ta ho pak dělá šťastným, přitažlivým i dosti bohatým na to, aby mohl štědře rozdávat druhým.

Václav vzal vážně Ježíšova slova z dnešního evangelia: *Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mě*. Dnešní člověk, a křesťany nevyjímám, je často tak zaujatý sebou, že myslí jen na svá práva a na své uplatnění. Za vrcholnou pochvalu se považuje, když o někom říkáme, že je plně realizovaný člověk. A protože každý myslí jen na svou realizaci, nevidí ty druhé a tak sám přispívá k tomu, že i on bude brzy zapomenut těmi, kdo budou myslet stejně, totiž na sebe. Jak daleko je takové myšlení od Krista!

Zapři sám sebe. Nebuď středem světa, ani svého vlastního života a smýšlení. Upři se na toho, který je skutečná hodnota a který má skutečnou moc. Mnozí dnes hledají kontakty s vlivnými, aby se jim stali výtahem k moci. Někteří pak na chvíli zazáří a brzy padají do propadliště dějin. Kníže Václav ukazuje, že dát na první místo Boha a přijmout jeho myšlenky a požadavky je prozíravější než prosazovat své plány.

Václav se nechal Ježíšem získat, i když Ježíš nikdy nesliboval bezstarostnost či pohodlí. Křesťanská zbožnost není metoda k zajišťování pozemského štěstí a splnění našich přání. Kristus neříká svým následovníkům: budeš-li zbožně žít, budeš mít hojnost všeho dobrého. Nebudeš nemocný, všechno se ti podaří, budeš žít v míru. Nemáš-li děti, dostaneš je, všechny dobře vychováš, žádné ti nezemře.

Písmo říká opak: *Synu, když přicházíš sloužit Bohu, stůj pevně ve spravedlnosti a bázní a připrav svou duši na pokušení* (Sir 2,1). Sv. Václav obstál. Že si zvolil životní i vladařský ideál dobře, ukazují celé dějiny i naše přítomnost zde.

Nejstarší oslavné životopisy ukazují, že byl nejen moudrý vladař, který dobře plnil své povinnosti, ale dělal mnoho dobrých skutků nad svou povinnost, když osobně sloužil potřebným.

Drazí přátelé, vážení hosté, milí posluchači, zdá se mi, že tento prvek musíme dnes zvlášť vyzvednout. Svět si už uvědomuje, že stavět jen na právech a na ekonomické spravedlnosti, podle které si mohu koupit vše, co potřebuji, nestačí, protože ke šťastnému životu potřebujeme mnoho věci, které nelze koupit, které nelze zajistit zákony, které však může nabídnout dobré milující srdce. Proto máme letos mezinárodní rok dobrovolníků upozorňující na potřebu dělat dobro nad svou povinnost. Doufám, že se i u nás rozšíří a zjednoduší zákonné podmínky pro organizovanou službu dobrovolníků jako je to v mnoha vyspělých zemích. Ale ono jde o víc. Církev má velice bohatou zkušenost s prací dobrovolníků, bez nichž by vlastně ani nemohla fungovat. Podobně i řada neziskových organizací. Avšak ani národ nemůže nadějně fungovat, ba nemůže mít vůbec žádnou budoucnost bez nikým nezaplacené obětavé služby otců a matek, kteří dávají národu děti a dobře je vychovávají, a tím zajišťují jeho budoucnost. Proto chci vyjádřit uznání a vděčnost všem, kteří přijímají děti a nejen plní svou povinnost zajistit jim dobré zázemí rodiny založené na věrném a nerozlučném manželství muže a ženy, na což mají děti přirozené a nezrušitelné právo, ale navíc se nedají odradit ani mnoha znevýhodněními, kterými jsou paradoxně trestáni za neocenitelnou službu společnosti.

U dálnice mě zaujal nápis: *Dítě potřebuje oba rodiče*. Jak pravdivé. Ale dále tam stálo: *Střídavá péče*. Jaké nedorozumění! Mám pochopení pro takové zraněné rodiče, ale tak mohou uvažovat jen ti, kteří neznají přirozené právo dětí nejen na oba rodiče, ale i na jejich věrnost a společnou lásku. Aby dítě správně pochopilo lásku, musí ho maminka vést k tatínkovi a tatínek k mamince. Ne se o dítě přetahovat, nebo si ho kupovat či dokonce používat jako

nástroj boje mezi dospělými. Aby dítě získalo správnou představu o základní jednotce společnosti – o rodině, potřebuje osobní zkušenost dobré rodiny, která dovede úspěšně zvládat krize, kde žije jeden pro druhého. Přátelé, potřebujeme velký posun v myšlení.

Sv. Václav je povzbuzením pro všechny, kteří nežijí pro sebe, ale pro druhé, kteří sice nejsou v současnosti docenění, ba jsou i znevýhodnění či zneuznaní, ale kterým bude po staletích národ děkovat. Díky jim přežije své krize, díky jim a jejich ochotě nežít pro sebe a dávat víc, než je povinnost, si zachová to, co dělá člověka opravdu šťastným. Sv. Václav nás pozval k této slavnosti, sv. Václav zve každého z nás k následování, ke spolupráci. I my můžeme mít podíl na šťastné budoucnosti národa jako svatý Václav. Jak skvělý úkol!